

DIRVA

Nr. 74

Birželis-June 27, 1960

Cleveland, Ohio

Kovos vakariniame Tibete

Patikimi šaltiniai patvirtino, kad nauja didesnio masto kovų tarp Tibeto sukilėlių ir komunistinės Kinijos kariuomenės banga plečiasi vakariniame Tibete.

Didesnio masto mūšiai įvykę prieš tris savaites prie šekaro, viduriniame Tibete, netoli Nepalo rytinės sienos. Ten kiniečių kariuomenės įgulos buvusios sukilėlių nugalėtos.

Paskutiniaisiais pranešimais, gautais Nepalo sostinėje, kietos kautynės išplitusios vakarinėje Tibeto dalyje, ir Kinija pasiuntusi dešimtį divizijų sukilimui malšinti. Naujų kovų plotas yra Manasarovaro ežero sritis, už keturiasdešimties mylių į šiaurę nuo Nepalo. Pekino požiūriu, tai strateginis ruožas, per kurį eina naujas 1600 mylių ilgio plentas,

jungtį Sinkiangą ir Tibeto sostinę Lasą. Tibeto sukilėliai kontroliuoja kelių susikirtimą prie Parkos, netoli Manasarovaro ežero.

Jau kuris laikas žinoma, kad Manasarovaro ežero ir Kailas kalno apylinkėse siaučia neramumai, ir birželio 14 Kinijos pareigūnai įspėjo Indiją, kad maldininkai šiais metais nebus leidžiami į tas sritis.

Pranešimai apie kautynes yra patvirtinti Indijos kariuomenės sluoksnių ir šimtų tibetiečių, kurie atbėgo į šiaurinę Indiją per pastarąsias tris savaites.

TRUMPAI IŠ VISUR

- JAV patiekė Vakarų sąjungininkams apsvaistytą revizuotą nusiginklavimo planą, kuriame duodama atsargi pirmenybė branduolinių ginklų gabenančių priemonių eliminavimui, bet diplomatiniai sluoksniai sako, kad naujame pasiūlyme JAV nėra atsitraukusi nuo pagrindinės Vakarų pozicijos, pagal kurią kiekvienas nusiginklavimo žingsnis turi būti iš anksto rūpestingai išstudijuotas ir išbandytas.

- Valst. sekr. Herteris, spaudos konferencijoje atsakydamas į vis didėjančių JAV užsienių politikos kritiką, apkaltino Chruščiovą kišimusi į JAV vidaus reikalus. Jis pabrėžė, kad, nepaisant demonstracijų ir Tokijo vizito atšaukimo, prezidento kelionė buvusi "neabejotinai naudinga".

- Venezueloje buvo įvykdytas atentatas prieš prez. Betancourt, kuriame žuvo vienas jo palydovas ir kiti trys buvo sužeisti, bet pats prezidentas buvo tik lengvai sužeistas. Caracase dėl atentato kaltinama Dominikos Respublika.

- Nepriklausomųjų Afrikos valstybių konferencija, vykstanti Adis Abeboje, paskelbė atsisaukimą griežtų prekybos sankcijų prieš Pietų Afrikos Uniją ir skatino savo narius atštrinti ar net visai nutraukti diplomatinį santykius.

- Indonezijos vyriausybė "patarė" antikomunisti nei demokratinei lygiai likviduoti, arba jį susilauksianti oficialios akcijos. Prieš tris mėnesius susiorganizavusi lyga, kurion įeina žymūs katalikų, protestantų, musulmonų ir įvairių politinių partijų vadai, atmetė vyriausybės "pasiūlymą".

PEKINAS PATVIRTINA "GRIEŽTĄ" LINIJĄ

Komunistinės Kinijos spauda aiškiai patvirtino, kad Mao tebesilaiko pažiūros, jog vienintelis kelias į komunizmą yra klasinė kova prieš kapitalizmą ir imperializmą, o ne "taiki koe-gizistacija".

Pekino laikraščiai paskutinę Chruščiovo kalbą Bukareste tepaminėjo vienu sakiniu, kad jis ten kalbėjęs ir susilaukęs

karštų plojimų. Apie kalbos turinį visai neminėta. Užtat išistos skiltys buvo pašvęstos komunistinės Kinijos delegato Peng Čen kalbai, kurioje jis pasisakė prieš Chruščiovo tezė, siūlydamas "kuo plačiausią anti-imperialistinę jungtinę socialistų stovyklą su tarptautinio komunizmo branduoliu". Peng žodžiais, "agresyvi imperializmo prigrūdis niekada nesikeičia... ir kol imperializmas egzistuos, tol bus dirva agresyviems karams".

KEIČIAMA RHEE POLITIKA

Pietų Korėjos premjeras Huh Chung pareiškė, kad "žygis į šiaurę" Korėjai suvienyti jėga nesąsvarstytinas, tuo paneigdamas ankstesnę prezidento Syngman Rhee politiką.

Premjeras Huh, kuris automatiškai perėmė prezidento pareigas, pasitraukus po Rhee rezignacijos laikinai užėmusiam prezidento postą Kvak Sang Hoon, Korėjoje važinėjančioms amerikiečiams laikraštininkams pareiškė, kad prekyba ir susisiektis su komunistine Korėja šio meto sąlygomis nesąsvarstytinas, taikaus abiejų Korėjų suvienijimo šiuo metu nesitikiama, ir jis pats nekandiduosias ateinančiuose rinkimuose.

JAPONIJOS KAIRIEJI SUSKILO

Naujajai JAV-Japonijos savitarpinės pagalbos sutartčiai įsigaliojus, jos oponentai suskilo, pradėdami kovą dėl laimėjimų artėjančiuose rinkimuose, kurie turės įvykti netolimoje ateityje.

Apsikeitus sutarties ratifikacijos dokumentais, premjeras Kishi pareiškė, kad jis netrukus atsistatydins. Atrodo, kad, prieš atsistatydindamas, jis siekia užgaramuoti tvarkingą rinkimų pravedimą.

Mažesnio masto demonstracijos vis dar trukdė susisiekti Tokijo mieste. Zengakuren grupės kairieji studentai, kurie save vadina trockistais, grasino sudaužysią komunistų partijos būstinę.

Chicagoje lietuviai, latviai ir estai birželio 18 d. jautriai paminėjo Pabaltijo 20 metų okupacijos sukaktį ir išreiškė protestą dėl lietuvių, latvių ir estų naikinimo. Nuotraukoje pabaltiečių organizacijos su vėliavomis ir plakatais žygiuoja prie Lincolno paminklo, kur kalbas pasakė konsulas dr. P. Daužvardis ir kiti.

SUSIRINKS SLA DEIMANTINIS SEIMAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas P. Dargis apie seniausios lietuvių organizacijos veiklą

Artėjant Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimui, kuriame bus paminėta organizacijos 75 metų sukaktis, jos prezidentas Povilas P. Dargis mūsų bendradarbiui atsakė į keletą klausimų:

--Kada ir kur įvyksta SLA seimas ir kokia yra jų paskirtis?

--Organizacijos konstitucija numato seimui rinkti kas antri metai. Praėjusis seimas buvo 1958 m., tai šiemet vėl teko seimą sukviešti. Vykdamas praėjusio seimo nutarimą šiemetinis seimas įvyks Pittsburghe, Pa., liepos 11 dieną. Kalbant apie seimų paskirtį trumpai galiu pasakyti, kad renkamas organizacijos reikalų svarstyti.

--Tačiau, kokių klausimų palies seimas ir kuriuos iš jų laikote svarbiausiais?

--Seimas, kaip vyriausias organizacijos šeimnininkas, naudojasi plačiomis teisėmis ir jo kompetencijoje yra betkurio pobūdžio organizacijos reikalų svarstymas. Bet, kaip rodo patirtis, seimas svarsto tik pačius esminius klausimus, liečiančius organizacijos konstituciją, jos nuostatų pakeitimą ir papildymą. Šiam seimui tokių klausimų visą eilę turime. Nuo praėjusio seimo iki dabar buvo padaryta žymių pagerinimų apdardose. Seimui teks dėl jų pasisakyti ir po apsvaistymo ar papildymų įnešimus ratifikuoti ar padaryti kitokią nutarimą. Turime grynai kultūrinių ir visuomeninio pobūdžio klausimų. Seimui, Komisijų Komisijai pasiūlius dar teks rinkti Kontrolės komisiją, taip vadinamas kitas pastovias komisijas ir ratifikuoti Pildomosios Tarybos išrinkimą. Susirinkę delegatai pasisakys ir dėl atliktų darbų, apie kuriuos raportuose Pildomosios Tarybos ir komisijų nariai.

Organizacijos gyvenime seimas yra svarbus įvykis. Prie jo kruopščiai ruošiasi Pildomoji Taryba ir kuopos, Suvažiavę delegatai beveik iš visų Amerikos lietuvių kolonijų pasisako ne tik organizacijos reikalais, bet pačiais ir visuomeninius klausimus. Tokiam seime pajuntama, kuriais rūpesčiais ir lūkesčiais gyvena lietuvių visuomenė išėvijoje. Šio pobūdžio klausimų svarstyme dalyvauja ir svečiai.

--Kas dalyvaus seime iš žymių svečių?

--Numatome sulaukti žinomų visuomenės veikėjų, spaudos darbininkų ir kultūrininkų. Oficialiuoju svečiu bus Lietuvos at-

POVILAS P. DARGIS
SLA Prezidentas

tovas J. Kajeckas iš Washingtono, D. C.

--Spaudoje teko skaityti, kad seimą vadinate deimantiniu, kuriuo pagrindu toks vardas suteiktas?

--Ateinančiais metais SLA sulauks 75 metų, atseit, deimantinės sukakties. Tačiau kitais metais seimas nebus kviečiamas, tai šiame seime teks paminėti retą sukaktį, todėl ir patį seimą vadiname deimantiniu.

--Kaip numatote minėti organizacijos deimantinę sukaktį?

--Seime sukaktis bus minima iškilmingu posėdžiu. Pirmadienį vakare turėsime jubiliejinį delegatų priėmimą. Trečiadienį vakare, liepos 13 d., įvyks banketas Roosevelt Hotel salėje. Jame kalbą pasakys Lietuvos atstovas J. Kajeckas. Taip pat kalbės Pittsburgho universiteto atstovas. Taip pat ir man, kaip organizacijos prezidentui, teks prabilti ir svečius. Bankete bus atlikta ir meninė programa, kuriai išpildyti pakviesta solistė A. Stempuzienė iš Clevelando, Ohio ir muzikas J. Švedas. Po programos bus šokiai.

Deimantinės SLA sukakties minėjimas kuopose ir didesniuose lietuvių centruose bus atliktas ateinančiais, tai yra, su kaktuvniais metais.

Atvykusiems į seimą delegatams duosime progos aplankyti Lietuvių Tautinį kambarį Pittsburgho universitete. Taip pat pasistengsime parodyti ir kitas miesto žymybes. Tuo visu rūpinasi SLA tretytis apskritis, sudaręs Seimui Rengti Komisiją.

--Kokį pageidavimą seimo proga norėtumėte perduoti visuomenei?

--Kalbant apie seimą, tai kviečian delegatus ir svečius gausiai atsilankyti į seimą. Visuomenę noriu prašyti skirti dar didesnę dėmesį lietuvių seniausiam ir didžiausiam fraternalinei organizacijai. Per daugelį metų ji išvarė plačią ir gilia vagą lietuvių veikloje. Dabar taip pat

planuoja naujus darbus ir skiria didelį dėmesį tiems reikalams, kurių rūpinimosi reikalauja mūsų tautos nepaprastai sunki okupacinė padėtis. Tiems darbams atlikti yra reikalingi žmonės ir todėl kviečiame lietuvius, tapti nariais ir tęsti tuos darbus, kuriuos pradėjo pirmieji mūsų atelviai sunkiais laikais atvykę čia iš senosios mūsų tėvynės,--baigė pašnekės P. P. Dargis.

A. Kiltenis

Lietuva šveicarų spauodoje

Be jau anksčiau minėtų šveicarų laikraščių, Lietuvos okupacijos dvidešimties vedamuoju straipsniu prisiminė Zuericho dienraštis *Tages-Anzeiger*, didžiausią tiražą šveicarijoje turįs dienraštis. "Basler Nachrichten" pirmoje vietoje įsidėjo Lietuvos diplomatijos šefo p. Lozoraičio pareiškimą ryšium su Lietuvos okupacijos metinėmis sukaityvėmis. Šis Bazelio dienraštis ypač skaitomas šviesuomenės sluoksniuose. Jis dažnai spausdina ministerio Lozoraičio straipsnius, kuriuose nušviečiama Maskvos imperialistinė politika.

Berniško spaudos agentūra Schweizerische Politische Korrespondenz atspausdino ilgą pranešimą apie Maskvos agresiją prieš Lietuvą prieš 20 metų. Straipsnyje išvedama, kad sovietai, užimdami karinėmis pajėgomis Lietuvą, sulaužė visą eilę sutarčių. Jie ligi šiol tebevykdo okupaciją ir nusižengia, tarp kita, tautų apsisprendimo teisei, kurią netrukus galės pasinaudoti net menkiausia Afrikos ir Azijos gyventojų tautelė. Pagaliau nurodoma į pasibaisėtinas gyventojų deportacijas, kurios priklauso prie nuožmiausių maskvinio viešpatavimo reiškinį. Lietuvių tauta daug mažiau nustojo žmonių per karo veiksmus, nei kaip per bolševikinius ir nacinius siautėjimus. Daugeliui žmonių dar ir šandien neleidžiama grįžti į tėvynę iš išsiuntimo vietovių Sibire ir kitur.

"Schweizerische Politische Korrespondenz" ypač aptarnauja provincijos spaudą, kurios čia itin gausu, atsižvelgus į kantonalinį, kalbinį, tikybinių ir partinių susiskirstymą. Šios agentūros teikiamos žinios tikrai žodžio prasme nuaidi po visą šveicariją.

KAIRĖJE: Jurgio Daugvilos išauštas gobelenas "Vasaros diena", kuris išstatytas šiuo metu vykstančioje Chicagoje tarpautinėje parodoje, Lietuvos paviljone. Plačiau apie parodą 4 vsl.

KUBOS "PILKOJI EMINENCIJA"

Ernesto Guevara, Argentinoje gimęs gydytojas, profesionalas revoliucionierius ir marksistas, viešajame komunistinėje Kubos gyvenime beveik niekur nepastebimas. Tačiau Havanoje gerai žinoma, kad jis yra režimo "pilkoji eminencija", kontroliuojantis ir diriguojantis svarbiausius režimo ramsčius.

"Che", kaip jis ten vadinamas, vedė Kubos prekybos sutartis derybas su Mikojanu, paruošė prekybos sutartis su Lenkija, Čekoslovakija ir Rytų Vokietija, kuriomis buvo sutarti platūs kreditai pramonei plėsti ir, iš kitos pusės, Kubai tamptai susirišti su komunistiniu bloku. Jo pastangomis ryšiai su komunistiniu pasauliu pasiekė oficialių, valstybių vizitų su Maskva ir Pekinu apskaitimą, kuris netrukus užantspaudo naują santykių erą.

Castro vyriausybėje jis yra valstybinio banko direktorius ir ginkluotųjų pajėgų ministerijos švietimo viršininkas. Bet kartu su Fidel Castro ir jo broliu Raul Castro, kuris yra revoliucinių ginkluotųjų pajėgų ministeris, jis įeina į valdantįjį triumviratą, kurį režimo priešai mėgsta vadinti "nešventąja trejybe". Stebėtojai sako, kad jis lemia triumvirato politiką ir jo veiksmus. Savo retose kalbose ir knygoje "Partizaninis karas", viename iš plačiausių moderniosios revoliucijos vadovėlių, jis pasirodo aiškus komunistinės sistemos fanatikas.

Būdamas valstybinio banko direktorium, jis kontroliuoja Kubos ekonominį gyvenimą. Būdamas švietimo viršininku, jis kontroliuoja liaudies miliciją -- civilinę armiją, kuri buvo sukurta jo pasiūlymu. Milicija dabar siekia 100,000 vyrų (reguliariosios armijos dydis 35,000) ir yra tapusi pagrindiniu režimo ramsčiu.

Stebėtojai sako, kad pagal Guevaros projektą naujosios revoliucinės vyriausybės agentūros, trūkstančios savų specialistų, buvusios sustiprintos komunistais technikai iš kitų kraštų. Pavyzdžiui, žemės ūkio reformos institutas (INRA), stipriausia Kubos ekonominė organizacija, patarėjais turi Čilės, Meksikos, Gvatemalos, Belgijos ir Prancūzijos komunistus.

Jo prekybos sutartis su Mikojanu buvo Kubos naujosios politikos kertinis akmuo, surišęs Kubą su komunistiniu bloku. Mikojanas paliko grupę sovietinių pramonės specialistų, kurių skaičius dabar paslapčiomis gana smarkiai didėja.

Kai Kuba pradėjo importuoti neapdirbtą sovietinę naftą, majoras Guevara pareikalavo amerikiečių ir britų naftos valyklas ją perdirbti. Jis pažymėjo, kad atsisakymas vestų prie valstybinio banko atsisakymo autorizuoti išmokėjimus už Venezuelos naftą.

Labai maža tėra žinoma apie Guevaros praeitį. Sakoma, kad jis baigęs Buenos Aires medi-

cinos mokyklą 1953 m. Jo pirmoji revoliucinė patirtis buvusi Argentinoje prieš Perono režimą ir Bolivijoje, 1953 ir 1954 metais jis dirbo Gvatemaloje prokomunistiniam prezidento Jacobo Arbenz Guzman režimui.

Ryšių su Fidel Castro istorija prasidėjo Meksikoje 1956 metais, kur argentinietis per Raul Castro susitikimą premjerą Fidel Castro, Guevara ten buvo ištremitas po Arbenzo

Kitų pasakotojų žodžiais, vienu metu Castro sukilėliai vos nepradėjo kovoti tarp savęs, kai viena grupė 1958 metų pabaigoje atsisakė bendradarbiauti su komunistais.

Kai sukilėliai užėmė Havaną, vienas pirmųjų oficialių Castro veiksmų buvo Guevaros paskelbimas "Kuboje gimusiui", bet Guevara palyginti ne taip jau greitai išliko į viešuosius postus. Iš karto jis buvo paskirtas La-

Fidel Castro kalbasi su savo "pilkoja eminencija" majoru Guevara.

režimo griuvimo 1954 metais ir "dairėsi naujos revoliucijos", kaip jo draugai sakydavo.

Jis sužinojo, kad Castro ruošiasi invazijai į Kubą. Po visą naktį trukusio pasikalbėjimo revoliucionieriai nutarė veikti drauge. Guevara netrukus tapo Castro ekspedicinių jėgų instruktoriumi, drauge su kitu revoliucijų specialistu, iš Ispanijos atbėgusiu gen. Alberto Bayo, vienoje nuošalioje farmoje pradėdami ruošti sukilėlius žygiui į Kubą.

Kai Castro jėgos įsitvirtino Sierra Maestra apylinkėse, Guevara vis labiau savo dėmesį nukreipė į organizacinius ir indoktrinacinius reikalus, nesiribodamas vien tos dienos būkle. Sukilėlių armijos karininkai pasakoja, kad jis tuoj pradėjo formuoti užgrūdintų komunistų branduolius, taip vadinamąjį "antrąjį frontą", ir, kai sukilėliai slinkdavo pirmyn, kiekvienoje vietovėje jis palikdavo savo patikėtinius komunistinėms cėlėms formuoti.

Atominiai šnipai

200 DOLERIŲ IR BONKA DEGTINĖS...

Angelovas nekreipia dėmesio į profesorius May pasiaiškintumus, kad Maskvos reikalaujama uranų ir visus duomenis apie jį būsią sunku gauti. Užstojęs duris, tartum stengdamasis sukludinti, kad pastarasis neišbėgtų iš kambario, jis sako:

--Pone profesoriau, aš atkreipiu dėmesį, kad man svarbu su tamsta vėl susitikti ir iš tamstos šį tą gauti. Visa kita man nesvarbu. Aš norėčiau tamstą matyti liepos septintą, 11 val. vakaro, prie geležinkelio stoties. Jei tamsta dėl kurių nors priežasčių negalėtum ateiti, tai liepos 17, o jei ir tada negalima, mes susitiksim liepos 27...

Jau visiškai tarnybiniu tonu, tartum May būtų jau ištaisais metais aptarnavęs sovietų slap-
tąją tarnybą, "Baxter" tęsia:

--Nėra tikra, ar ir aš pats visada galėsiu ateiti. Jeigu aš neatvykčiau, prie kasos, kur paroduami bilietai į JAV--prašau visa tai tiksliai įsidėmėti--stovės žmogus su "New York Times" pažastyje. Laikraštis bus paprastai sulenktas, antrašte į viršų. Kairojeje rankoje, tarp smiliaus ir didžiojo piršto, mano vietininkas laikys degančią cigaretę. Jei jis tamstą pasitiks ir užkalbina žodžiais "Geriausio sveikinimai iš Michaelio"--galėsi su juo kalbėti. Tamstos slap-
vardis yra "Aleks".

Angelovas atidaro duris, greitai apsižvalgo, ar nieko nėra laiptuose, ir pakartoja:

--Prašau pasistengti ateiti. Aš manau, kad tamstai bus geriau! Kol Allan Nunn May visa suvokė, durys buvo jau užtrenktos ir Angelovas dingęs. Profesorius pribėga prie lango ir pasižiūri laukan. Jis dar spėja pamatyti, kaip svetimas, kuris prisistatė jam "Baxter" pavarde, dingsta už kertes...

"Baxteriui", išėjus, May galvoja, ką tas vizitas iš tikrųjų turėtų reikšti. Sovietinio agento elgesys buvo erzinantis. Bet ar tai svarbu. "Pagaliau lemia reikalus, o ne forma," garsiai pasako profesorius.

Bet jis galbūt tai daro daugiau iš baimės, ir jo teigimas, kad esą svarbiau padėti Sovietijai, negu kreipti dėmesį į jos žmonių nemandumą, yra tik priedanga.

Kiekvieni atveju, jis paskirtą liepos 17 susitinka "Baxterį" ir perduoda jam kai kurią medžiagą: informacijas apie skaldomojo uranio gamybą ir planuojamosios atominės bombos skaičiavimus.

Aleko-Baxterio ryšiai tęsiasi ištisus 1944 metus. "Aleks" tiekia vis daugiau, už tai negaudamas nė cento. Tik 1945 metų balandį "Baxter" atsilygina jam už vertingą tarnybą dviem šimtais dolerių.

Kad nekristų į akis, Sabotinas banknotus buvo įkišęs į degtinės bonką, kurią "Baxter" perdavė profesorius gatvėje drauge su pilna degtinės bonka.

Grįžęs pasiuntinybėn, Angelov-Baxter pažymi išmokėjamą raštelyje, ir užšifravęs praneša į Maskvą:

"200 dolerių ir dvi bonkos degtinės perduotos ALEKUI--45. 4.12".

Neprašius penkiems mėnesiams, šio raštelio kopija bus Kanados policijai užvedusi ant May pėdsakų. Bet tuo tarpu profesorius tebeišdavinėja, ir tą balandžio 12 perduotoji medžiaga buvo itin vertinga.

Sabotinas atneša pranešimą ir honoraro sąskaitą Igoriui Guzenkai, kad tas užšifruotų. Jaunas šifro valdininkas perskaito ir nežino, nuo ko pradėti.

Tokių išsireiškimų, kaip "atominė energija", "uranis", "grandininė reakcija", "branduolinė fizika" ir panašių mokslinių terminų dar nėra šifro knygoje, kuri dėl rusiškojo alfabeto, gerokai besiskiriančio nuo lotyniškojo, yra sutvarkyta fonetinėmis pagrindais.

Guzenko paima dešimt mašinėlę rašytų puslapių ir nueina pas Sabotiną.

--Aš nežinau, kaip juos užšifruoti. Draugai Maskvoje niekada nepajėgė jų teisingai atšifruoti. Kode visai nėra daugelio čia naudojamų žodžių.

Sabotinas kurį laiką galvoja. Paskui jis pritaria:

--Gerai, aš pasiysiu diplomatinio pašto. Bet antrąją dalį juk nesunku užšifruoti.

Špionažo tarnybos paprastai pranešimai yra skaldomi į dvi, tris dalis, kad šifro valdininkai nesusigaudytų, apie ką juose kalbama. Jei šį kartą Sabotinas išimties keliu Guzenkai padavė visą pranešimą, tai buvo prieš nuostatus. Ir galbūt šis neapsi-

žiūrėjimas lėmė, kad Sabotinas, atšauktas į Rusiją, buvo nuteistas 10 metų koncentracijos stovyklon.

Antroji May pranešimo dalis yra tikslus aprašymas JAV ir Kanados atominės bombos organizacijos, kuri apima tris rūpestingai užmaskuotas laboratorijas ir turi bendrą vardą "Manhattano projektas".

Šio "projekto" direktorius yra gen. mjr. Leslie R. Groves, o moksliniai "smegenys"--Robert J. Oppenheimer. Toliau sąrašas išvardinta ilga eilė mokslininkų, kurių pavardės žinomos visame pasaulyje.

Nei May, nei jo pranešimą užšifruoją Guzenko nežino, kad tas sąrašas rusams yra nepaprastai vertingas. Viena pavardė tame sąrašo daugiau pasako, negu ilgiausi aprašymai, ypač kad jie jau turimi rusų špionažo kartotekose.

Tą patį vakarą antroji užšifruota May pranešimo dalis perduodama į Maskvą. Pirmąją dalį išgabena lėktuvu diplomatinis kurjeris plk. Motinovas. Kai Potsdamo konferencijoje JAV prez. Trumanas kreipėsi į Staliną pranešdamas, kad JAV turi nepaprastą galios bombą, rusų diktatoriui tai jau nebebuvo naujiena.

May dirbo labai rūpestingai, bet ne tik jis--ir eilė kitų žinių tiekėjų.

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

SOUTH SIDE FEDERAL SAVING & LOAN ASSN.

SAVING INSURED UP TO \$10,000

By an Agency of the United States Government

Current Dividend Rate 4% Per Year on Saving

2184 Warrensville Center Rd. South of Ceder

AND OTHER OFFICES FOR CITY WIDE SERVICE FAirmount 1-1543

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

20 metų tos srities praktika

VOKIŠKŲ RADIO APARATŲ TAISYMAS

TELEFUNKEN Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA
Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų pervedimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų jetaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: MArket 2-4867

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH July 15th

Earn 4% FROM July 1st!

SAVE SAFELY

Save by Mail...

POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE SAVE-BY-MAIL KIT

813 East 185th Street 25000 Euclid Avenue 6235 St. Clair Avenue

LIETUVIŠKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No.

Street

City

State

Sibiro tremtinio atsiminimai (20)

A. Valasevičius

TIK ATITRĖMĖ, O JAU ĮSAKO PASIRAŠYTI PASKOLĄ VALSTYBEI

Sibiriškas pavasaris nežūrį į verkiančius. Jis reikalauja įtempto darbo, kad įbertas grūdas atneštų keletriopai taip trūkstamos duonos.

Į sudarytus sąrašus jau pažymėtos ir mūsų jiems neištariamoms pavardės. Mano pavardė visad sutrumpinta ir ji skamba rusiškai. Mums praneša, kad kurie paskutiniu laiku buvo ūkininkai, tie sės rankomis, o aš būsiu prie sėjamos mašinos.

Privažiavę daug pareigūnų iš rajono. Bet ne visi sėjos reikalui. Kolchozininkai šaukiami dienomis ir naktimis į valsčiaus raštinę, kad pasirašytų valstybinę paskolą.

Iššaukia ir mus visus vėl vakare. Išaiškinęs agentas paprastais ir suprantamais žodžiais, kad valstybė tai ne melžiama karvė, kurią gali visad naudotis, kad ir jai reikia paskolinti pinigų. Mes turim tai suprasti, galim ir turim prisidėti prie duoto plano įvykdymo.

Mes žadam, bet patys neturim. O jo pasiūlytos sumos nemažesnės kaip 300 rublių. Pirmiausia, kaip mokantį kalbą, užpuola mane:

— Tu pirmas pasirašyk ir parodyk pavyzdį savo tautiečiams ir visiems kolchozininkams.

— Aš neatsisakau. Lietuvoj paskolindavau vieno mėnesio uždarbį. Čia dar nežinau kiek uždirbsiu, bet vieno mėnesio piniginių uždarbį paskolinu.

— Matai, man sako, kolchozo uždarbis paaiškės tik gale metų. Pasirašyk, per dešimtį mėnesių pasirašytą sumą tu išmokėsi.

— Aš dabar turiu tik 7 rublius ir 30 kapeikų,—kuriuos ištraukęs jam rodau.

— Tu gali kai ką parduoti ir išimokėsi.

— Aš nenoriu apgauti valstybės ir pasirašyti sumos, kurios negalėsiu išmokėti.

— Galvoji, kad valstybė neapsieis be tavo kelių šimtų rublių? Ji apsieis be tavų, bet tu pasirodysi, koks tu esi ir kaip supranti tą svarbų reikalą. Juk tie pinigai eis liaudies gerovei!

Ilgai ir šlykščiai deramės. Jeigu turėčiau, tai tikrai atiduotčiau, kad nereiktų dėti.

Mus nepasirašiusius nurodytos sumos neleidžia eiti į namus, bet turim likti raštinėj ir klausytis kitų kolchozininkų derybų, asarų ir maldavimų.

Besiklausydamas visokių kalbų prarandu ir anksčiau sunkiai suprantamą sąvoką, kas yra ta liaudis. Tai ne šitie žmonės, bet kokie tai kiti, kuriems turim viską, ir net ko neturim atiduoti.

Paryčium, po visokių bandymų, į mus, pasirašančius 25-kių rublių sumai paskolą, žiūrėjo perkreipta šypsena. Ir po to kokius 30 žmonių nemandagiai išvarė iš raštinės.

Pasirašymas paskolos tęsėsi dar keturias dienas, bet pasirašusiųjų daugiau nešaukė.

Su prasidėjusiomis pirmomis sėjos dienomis mes su ištuštėjusiomis kišenėmis susirinkom prie raštinės prašyti duonos. Pirminkininkas, ne aš tsisakydamas, išrašė kiekvienai šeimai po pūdą (16 kg.) miltų, o man 10 kg. Jis patarė mums duoną taupyti.

Vietiniai kolchozininkai godžiomis akimis sekė mums duodamus miltus.

— Aš taip pat neturiu nė gramo, man tai neduoda! — šaukė moterėlė.

— Tu turi dar bulvių, o jie neturi, — aiškino sandėlininkas.

— Kokios ten bulvės, sėklai neturėsim?! — vėl prašė.

gaunama gera sėkla iš selekcinųjų stočių.

— Mes geriau gyvenam už kaimyninius kolchozus. Šiomet numatyta gauti po 2,5 kg. grūdais ir po 2 rub. už darbadienį.

— Pernai taip pat buvo numatyta po 2 kg., o gavai

Kolchozininkai buvo šaukiami dienomis ir naktimis į valsčiaus raštinę, kad pasirašytų valstybinę paskolą...

Vyt. Raulinaičio iliustracijos

Bet yra ir tokių kolchozininkų, kurie palaiko sandėlininko pusę ir mums nepavydi.

Pasirašom į specialias knygas, kad gavom avanso. Be to duoda teisę, kaip karvių neturintiems, pirkti po vieną litrą nusunkto pieno ar pasukų mokant po 50 kapeikų už litrą. Ir tokiu maistu aprūpinti sėjam nuo ryto aušros kol sutemsta.

Rytai ir vakarais, atvykę iš rajono ir vietiniai agronomai, tikrina mūsų darbą. Žemė labai gera. Storas juodžemio sluoksnis. Apačioj pilkas molis, tik žemė blogai išdirbta. Sėkla švari ir gera.

Vienas kolchozininkas man aiškina, kad mūsų kolchozas yra sėklos platinimo punktas, kad visuomet čia

po 600 gramų ir nieko negavai pinigais, — atsako antras.

Prie sėjos daugiausia dirba paaugliai. Jie gana linkę, nerūpestingi ir neužgaunantčiai dažnai juokiasi iš manęs. Mat aš į darbą ateinu su senu portfeliu, kuriam yra duonos gabaliukas ir cukraus. Jie pamatė ir sako:

— Jau yra ir iš ministerijos.

Jie taip pat atsineša tarabeles, kuriose kasdien tokie pat pietūs. Tai šaltos bulvės ir bonka pieno.

Jie tarp savęs biauariai keikiasi. Bet ne iš piktumo, o iš įpratimo.

Kitame numeryje: "Pavasario saulei šildant moteris gauda galvos utėles".

NAUJŲJŲ METŲ PASAKA

Vladimir Dudincev

(2)

Ir šefas išdidžiai tęsė: --Aš atšifravau įrašę vieną vardą ir žodžius: "Jo gyvenimas tęsiasi 900 metų".

--Na taip, --sumurmėjo vienas kolegu, kuris visada rengdavosi pagal paskutiniąją madą ir mėgo pasakoti juokus, -- man pakaktų ir keturių šimtų.

--Su tiek net visiškai nieko negalėtumėte pradėti, --iškišo plačiapetis, stiprus, vidutinio amžiaus vyras, kuris paprastai tylėdavo. Jis dirbo šalia manęs ir buvo vienintelis iš mūsų, nekreipęs dėmesio į drabužius. Tačiau savo tylumu ir darbštumu skyrėsi iš mūsų. --Jūs negalėtumėte nieko pradėti su tais 400 metų, -- pakartojo jis. --Jūs juk jau dabar neskubate.

--Ar galiu aš atkreipti jūsų dėmesį į vieną dalyką, -- pakeltų balsu į sakė šefas, kuriam šis jo išvedžiojimų pertraukimas visai nepatiko, --taigi, aš norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į vieną dalyką. Tokių pelėdų paveikslai buvo įvairiais laikais rasti daugelį kraštų. Kažkurioje dykumoje net stovi milžiniška pelėda iš granito. Mūsų apylinkėje tai pirmas radinys, ir aš didžiulioji tuo atradimu. --Plati šyp-

sena nušvietė jo veidą. --Aš ją iškasiau savo sode.

Mes pasveikinome jį, apžiūrėjome tušų piešinį ir nuėjome į savo vietas.

--Aš tęsiu savo tyrinėjimus, iki išspręsiu šio vaizdo reikšmę, --pasakė šefas, --o po to apie tai parašysiu straipsnį.

--Tie hieroglifai greičiausiai pasakoja apie žmogų, kuris sugėbėjo nuostabiai gerai išnaudoti savo laikus, --pasakiau aš.

--Tai gali būti, aš patikrinčiau.

--Bet ar iš viso yra įmanoma pasiekti 900 metų amžių? --neiškenčiau nepastebėjęs.

--Niekio nėra negalimo, --pasakė mano uolusis kaimynas, nepakeldamas akių nuo darbo.

--Ką norite tu pasakyti? --paklausė jį šefas.

--Laikas yra mįslė, --suskam-bėjo daugiareikšmis atsakymas.

--Taip, taip, --atsakė šefas, griebdamas įdomią mintį. --Laikas yra mįslė.

Jis paėmė nuo sienos smėlio laikrodį, apvertė jį ir pasistatė ant stalo, priešais save.

--Laikas teka, --kalbėjo jis, stebėdamas slystantį smėlį. --

East Chicagos lituanistinės mokyklos baletų studijos mokiniai su mokytoju S. Velbasiu. Iš kairės: L. Nainytė, R. Nainytė, Balčiūnas, Pacevičiūtė, Girdžiūnaitė, Eidenaitė, Balčiūnas, Tampauskas, Ginčiauskas ir kiti.

Kiti rašo

Lietuviai pas princeses

Darbininkas paskelbė pasikalbėjimą su Newsweek fotografu Vytautu Valaičiu, kuris buvo išsiųstas į Skandinavijos kraštus fotografuoti princesių. Ir kaip jam ten sekėsi, taip pasakoja: Iš New Yorko nuskrido tiesiai į Kopenhagą, Daniją. Tikėjosi, kad bus užsakytas pasimatymas su princese. Pasirodė--nieko. Reikėjo patiems eiti į karaliaus rūmus.

Nuvyko pas karaliaus rūmų kanceliarijos viršininką. Žmogus malonus ir mandagus, pastatė ispaniško vyno, bet pareiškė, kad princesės nėra namie. Ji sosto įpėdinė, tai ypatingai saugoma nuo įvairių žurnalistų. Ją fotografavo tik rūmų fotografas. Užsieniečiui dar nebuvo tekę prieiti.

Svečiai amerikiečiai ėmė dėti, prašyti. Kanceliarijos viršininkas pasiūkė karaliaus brolių iš miesto, kad jis tarp-

ninkautų. Bet ir karaliaus brolis buvo kietas. Vis dėlto leidosi perkalbamas ir paskambino telefonu karalienei. Iš ten gavo --ne, ne! Tik po ilgų derybų susitarė, kad jie nueis pas rūmų fotografą ir pasirinks princesės nuotrauką. Jei neras tinkamos, tai vėl grįš.

Pas rūmų fotografą nieko gerio nerado. Grįžę pas kanceliarijos viršininką, derybas baigė tokia sąlyga: jei leisys fotografuojamos Norvegijos ir Švedijos princesės, tai tada žiūrėsime...

Nieko nebeliko kaip sėsti į lėktuvą ir skristi į Oslo, Norvegijos sostinę. Ten prisistatė užsieny reikalų ministerijoj pas spaudos referentą, kuris tuojau sutvarkė reikalus, ir Vytautą Valaitį nuvežė už miesto į karaliaus vasaros rezidenciją. Nuvedė į vieną kambarį, kur jis išsistatė savo aparatus. Pirmą kartą savo gyvenime susitiks princesę. Tada galvojo, kad ji ateis su palyda, kad iš anksto bus pranešta: ateina jos didenybė princesė Astrida... Bet į kambarį įėjo mergina su apsiaustu ir saulės akiniais. Lėjo ir tiesiai angliškai pasakė: Keturiąsdešimt minučių... Tai ir buvo Astrida. Nei gražuolė, nei ką, bet simpatinga.

Princesė išėjo persirengti. Kambaryje atsirado jos palydovė. V. Valaitis ją nustebino pasisakydamas, kad jis lietuvis, o ne koks "amerikonas". Princesė atėjo apsiręngusi mėlynu švarkeliu, su karoliais, veidas didegės saulėje. Princesė domėjosi ir fotografu ir foto aparatais. Susidarė draugiška nuotaika.

Norėjo nufotografuoti su tiarais ant galvos, kad būtų įspūdingesnė spalvota nuotrauka. Pasirodė, tarnaitė išėjusi ir užrakinusi visas tias ir brangenybes. Princesė ir labai norėdama negalėjo pasipuošti žerinciu vainiku.

--Tai gal turite žiniuką? --paklausė Valaitis. Buvo žiniukas, jaunas, prieš porą tik dienų atsilankęs rūmuose. Tada buvo kas fotografuoti. Reikėjo gi nuotailę išgauti.

Iš Oslo išskrido į Stockholmą. Čia viskas sekėsi daug sklandžiau. Atrodė, kad iš anksto buvo pranešta rūmams apie jų atsilankymą. Vienas kanceliarijos pareigūnas nuvedė į rūmus ir liepė pasirinkti salę, kur patogesnė. Atsirado ir princesė Margaretha. Princesė gražuolė. Jai nebūtų karalaitė, būtų artistė ar modistė. Apsirengusi buvo tamsiai žaliais drabužiais. Pasakė: fotografuokite, kol pavargsiu. V. Valaitis negailėjo komplimentų jos šypsenai, tai nuotaikos netrūko.

Iš Stockholmo vėl grįžo į Kopenhagą. Dabar rūmų kanceliarijoje be didelio vargo priėjo ir galėjo fotografuoti sosto įpėdinę princesę Margrethę. Su ja nebuvo jokios palydovės. "Tiek daug reikia padaryti, o tiek mažai laiko"--pareiškė ji. Fotografui davė tik 4 minutes. Itraukus į tą "žaislą", užtruko 15 min. V. Valaitis turėjo progą pasakyti, kad jis lietuvis, kad jo tėvynė okupuota.

Visos princesės gerai kalba angliškai, švedų princesė net metus studijavo Anglijoje. Visos

paprastos, demokratiškos, lyg būtų kokios studentės.

Kopenhagoje išbuvo tris dienas. Turėjo progos stebėti gražų miestą, kur žmonės daugiausia važinėja dviračiais. V. Valaičiui buvo daug progos pasisukinėti su savo kamera ir nuimti retų vaizdų.

Kelionėj išbuvo 10 dienų. Parskridę parengė žurnalui medžiagą, kuri pasirodė birželio pradžioje. "Newsweek" žurnalas dar išleidžia Tolimųjų Rytų ir Europos laidas. Tose laidose princesės buvo įdėtos viršeliuose. Amerikinėje laidoje pasitenkinta nuotraukomis tik tekste.

Raudonųjų ar ružavų ekskursijos į Lietuvą

"Laisvė"--Maskvos lietuviškas garsiakalbis JAV paskelbė, kad artimiausiu laiku į Lietuvą išvyks kelios ekskursijos. Apie jas taip rašo:

"Pranešama, kad šią vasarą ruošiasi net trys didelės ekskursijos į Tarybų Lietuvą. Pirmoji ekskursija, iš apie 50 asmenų, išvyks dviem lėktuvais, dalis ekskursijos lėks iš Chicago liepos 3 d., o kita, didesnė dalis, išlėks iš New Yorko liepos 7 dieną. Antroji ekskursija iš apie 40 asmenų išvyksianti rugpjūčio mėnesio pradžioje ir trečioji irgi iš apie 40 asmenų, rugpjūčio pabaigoje.

Spėjama, kad minėtos trys ekskursijos kelionėje išbus visą mėnesį laiko. Tai reiškia, kad pačioje Lietuvoje išbus apie tris savaites laiko. Beto, aplan-kys Tarybų Sąjungos sostinę Maskvą ir dar vieną kitą tarybinį didmiestį."

Kitoje vietoje, ta pati "Laisvė" jau kalba apie New Yorke rengiamas išleistuves ir sako:

"Kadangi ekskursija apima visą Ameriką, tai turėsime ir labai tolimų svečių. Pavyzdžiui, dalyvaus net iš San Francisco įžymioji darbo unijų veikėja Sonia Karosienė ir buvusi ilgametė brooklynietė Marie Baltulionytė (Mrs. Strauss)."

Iš to dar aiškiau matyti, kokio plauko tie ekskursantai.

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

**THE OHIO
MECHANICS
LAUNDRY
CO.**

**INDUSTRIAL LAUNDRY
and CLEANING**

GARMENT SUPPLYS

4730 LEXINGTON AVE.

HE 1-9305

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Ne vien milijonais laimima

Paskutiniojo karo metu komunistiniam gaivalui buvo sudarytos palankios aplinkybės daug kur įsigalėti. Ir jie tai išnaudojo šimtaprocentiniais. Eilė valstybių ir milijonai žmonių atsidūrė jų vergijoje. Ir dar daugiau būtų atsidūrę, jei ne dalinis apsižiūrėjimas, kad pasaulis per daug greitai tempu rieda į Maskvos glėbį.

Tas apsižiūrėjimas atėjo ne iš kurios kitos valstybės, bet iš pačios JAV, kuri daugiausia ir kalta dėl komunistinio gaivalo įsigalėjimo. Juk jei ne JAV pagalba Maskvai, karo planų pakreipimas Maskvai priimtiniams keliais, jei ne kraštutinis reikalavimas ir vykdymas besąlyginio Vokietijos kapituliavimo, jei ne Maskvos šnipų įsigalėjimas ir išvogimas atominį ir kitų paslapčių, šandien su Maskva būtų kita kalba.

Taip pat su Maskva būtų ir kita kalba, daug kietesnė, jei nebūtų įvykęs, kad ir pavėluotas apsižiūrėjimas ir nuvargintam pasauliui laiku reikalingos pagalbos suteikimas. Toji pagalba buvo tiek reikalinga, tiek efektyvi ir tiek naujam gyvenimui prikelianti, kad tikrai įvyko stebuklai. Vokietija, pati didžiausioji karo kaltininkė ir didysis priešas, beveik pati pirmoji kėlėsi iš griuvėsių. Ir pati pirmoji, apdairios savo vyriausybės politikos vedama, pasidarė JAV patikimu sąjungininku. JAV remiamos, kėlėsi ir kitos valstybės, bet jų kėlimasis nebuvo nei toks greitas, nei gal tokio didelio dėmesio vertas.

Karo palietoms ir atsilikusioms valstybėms remti JAV išleido bilijonus. Nemaža dalis tų sumų teko buvusiems tiesioginiams priešams. Dalis sąjungininkams ir neutralioms valstybėms. Bet kaip jau užsiminėme, ne visur toji pagalba buvo vienodai efektyvi. Ir dar blogiau, kad toji pagalba ne visur tuos kraštus ištikimais JAV draugais padarė. Kai kur net priešingai — išaugo prieš JAV nepasitenkinimai, visokie įtarinėjimai, atsirado net tuo pačiu metu iš dviejų rankų — JAV ir Maskvos paramą imančių.

Jei pats ekonominės ir karinės pagalbos teikimas negali susilaukti jokių priekaištų, nes tai buvo pats didžiausias darbas dar likusiam laisvam pasauliui gelbėti, tai jau tos pagalbos dalinimo metodai ir pačių tiesioginių dalintojų nepasiruošimas tuose kraštuose JAV atstovauti, pridarė daug klaidų. Ir atsitiko taip, kad tais milijonais nedaug kas tebuvo laimėta. Kitaip sakant, jie nesukūrė tokios būklės, kokios tikėtasi. Tie mesti milijonai ten pasidarė ir kiršinančiais židiniiais, nes jie ėjo ne tais keliais ir net ne į tas rankas.

Tas didžiulės paramos sumas sudeda ne kas kitas, bet patys JAV gyventojai įvairių mokesčių pavidalu. Tie patys gyventojai ir labiausiai nori, kad jei iš jų algos, pelno įmonė ar įstaiga atskaitoma, kad jie šiam kraštui ir nešty nauda. O kai mato, kad naudos neneša, tada teisingai kyla nepasitenkinimas, vienoks ar kitoks mūrmėjimas prieš valdžią.

Jau kalbėdami apie Kubos atvejį, mes buvome užsiminę, kad tuos įvykius labai daug nulėmė lėkštumas ir neįsigilinimas, kas gali atsitikti rytoj. Lygiai ir šiuo atveju galima primesti labai daug lėkštumo, pasiūstų atstovų nerūpestingumo, jų jautimosi, tarsi būtų kolonijų karaliukai. Ir tie visi faktoriai Maskvos buvo išnaudoti, prieš juos nukreipta planinga propaganda. Ir atsitiko taip, kad mesti milijonai ne tik nebuvo reikiamai panaudoti, draugystės nelaimėjo, net kai kuriais atvejais ir priešiškas Amerikai nuotaikas sukurstė.

B. G.

JOKIA NUODĖMĖ ELEGANTIŠKAI RENGIS

Viename Dirvos numeryje E. Čekienė kažkodėl užkliuvo Los Angeles birutėčių ruošas karūnų balius. Nežinau, kokius telepatijos metodus naudojo autorė, jei nusprendė, "kad premijuotos ne elegantiškiausios, bet iš visų skirtingiausias suknelės". Pagaliau, jeigu jau ir taip būtų buvę, tai dėl premijų paskirstymo negalima kaltinti birutėčių, nes komisija, parinkta iš publikos skirstė premijas. Jei balius sutraukė tiek daug žmonių, tai įrodo kad kada jis rengiamas rimtam reikalui — šelpimui vargstančių už geležinės uždangos, lietuviai gausiai atsilanko.

Nenoriu kištis į kitų reikalus, bet esu išprovokuota. Mano nuomone, jei tų rimtų minėjimų rengėjai į kuriuos pasak E. Čekienės nepajėgia sukviesti publikos, nustotų gyvenę praeities sapnuose ir daugiau prisitaikyti prie šių dienų reikalavimų, salės nebūtų tuščios. Juk visiems jau įkyrėjo sėdėti po tris valandas ir klausytis vieno ir to paties, tik gal kitokiais žodžiais. Ypač jaunimui, kurį mes norim išlaikyti savo tarpe, tos paskaitos neįdomios, nes jiems reikia pavyzdžių, bet ne žodžių.

E. Čekienė dejuoja, "kad birutėčių ruošam balium moterų, beieškodamos suklelių, išieškojio tiek daug laiko ir energijos, kai tuo tarpu talkos laukia begalės neatlikusių mūsų tautos gyvybinių darbų..."

Iš pačių birutėčių tarpo susidaro įspūdis, kad veikliausios narės, kurios daugiausiai dirba, priklauso ar vadovauja dar kelioms organizacijoms, dainuoja chore, priklauso dramos

būreliui, dirba, augina šeimą ir elegantiškiausiais rengiasi. O tos kurios neturi laiko tėvynės reikalams, neturi laiko nei kambariuose dulkių nusišluostyti. Iš viso, rengtis moderniškai ir elegantiškai, joks nusikaltimas tautai. Jeigu norime išsiskirti iš minios, tai tą galima pasiekti savo išsilavinimu, bet ne "katiušiška" išvaizda. Ypač tai svarbu augantiems vaikams, kad jų motinos būtų gražiai apsirengusios, nes teko kalbėti su kelia Amerikoje gimusių lietuvių, kurios papasakojo, kaip jau nuoji karta tada gėdijosi savo tėvų vien dėl to, kad jie savo apsirengimu bei elgsena skyrėsi iš visų kitų tarpo.

Jeigu jau birutėtės duoda pavyzdį, kuriuo jaunosios lietuvių tėsės pasėkės, tai ačiū Dievui, nes neliks nė vieno alkanio ir apleisto lietuvių, įgys daugiau tolerancijos, nes birutėtės nesikiša į kitų reikalus ir savo nuomonės niekam neprimeta. O kad suruošia balius, kurie paskatina jaunąsias pasitempti ir elegantiškai apsirengti, tai jokia nuodėmė.

Dėl prasmingesnių ir lietuviškesnių premijavimų tai galiu tiek pasakyti, kad birutėčių pagrindinis tikslas yra šelpimas geležine uždanga prispaustųjų. Rašytojų draugijai paliekam rūpintis literatūra, muziką — muzika. Birutėtės nesikiša į kitų reikalus, bet tik prisideda prie kiekvieno kultūrinio darbo. Nėra organizacijos, kurioje nebūtų birutėčių, nėra parengimo, prie kurio birutėtės nebūtų prisidėjusios. Kada kyla pinigų klausimas ir čia prisidedam. Rėmėm sportininkus, remiam Liuanus, šeštadienį mokyklą vietinę spaudą skiriam premijas lietuviško jaunimo konkursams, suorganizavom Vasario 16 d. dimnazijai remti būrelį. Ko daugiau norima iš Los Angeles saujelės birutėčių?

Valerija Irlkienė
Los Angeles

NUOPELNAI JAU DIDINAMI

Draugas pranešė, kad į Washingtoną iš Paryžiaus jau persikėlė Dr. S. Bačkis. Ir tame pranešime iš Washingtono, skirtingai negu anksčiau, sakoma, kad jis čia atvyko Lietuvos atstovo Juozo Kajecko kviečiamas. Min. St. Lozoraitis, kaip anksčiau skelbtuose pranešimuose buvo minima, jau nebefigūruoja. Taigi to perkėlimo nuo pelnai aiškūs ir jie laiku didinami.

A. B-tis,
Pa.

KOMENTARAI BE IŠTRAUKŲ

O visdėlio Dirvos 71 numeryje įdėtos Proppero ir Meko kūrinių "ištraukos be komentarų" atrodo vertos šiek tiek pakomentuoti. Formos ir manieros požiūriu jos turi nemažą panašumą. Tai, žinoma, pasaulyje ne naujiena, nes daugelis kūrėjų panaudoja panašias formas ir turi panašius manierų. Ar Propperas seka Meką, ar Mekas Propperą, ar jie abu seka ką nors trečią (man tose ištraukose aidi Dovydo psalmių ar Jeremijo raudų stilius...) ne esminis dalykas. Įdomu, ir tam tikro pasitenkinimo sukelia tik tas, kad Meko "paskutinės sekundės" atrodo kūrybiškai žymiai stipresnės už cituotą ištraukose Proppero "paskutinę valandą". Mekas netikėtomis, bet gana taupiai vartojamomis priemonėmis sako mintį, o Propperas tarytum tiek ir tenori, kiek žodžiais netikėtumais pasisąvystyti.

V.R.,
N.Y.

IŽŪLUMUI NĖRA RIBŲ

Komunistinė spauda skaičiaus gyrimąsi, kad JAV komunistų partijos sekretorius Gus Hall pasiuntęs telegramas Senatui, kad netvirtintų JAV Japonijos sutarties. Esą, toks tvirtinimas žalingas taikai, JAV ir Japonijos žmonių valiai.

Tai pats didžiausias išžūlumas, kokį tik gali pademonstruoti Maskvai patsidavęs JAV pilietis.

Steponas Klungis,
Toronto

Lietuvos paviljono kampelis tarptautinėje prekybos ir pramonės parodoje Chicagoje, kuri bus atidaryta iki liepos 5 d. Nuotraukoje paviljono prižiūrėtojos: Izola Bendoraitė ir Konstancija Braždytė. V. Noreikos nuotrauka

LIETUVA TARPTAUTINĖJE PREKYBOS IR PRAMONĖS PARODOJE CHICAGOJE

Po praėjusių metų labai blaus Lietuvos pasirodymo Chicagoje įvykusiojo Tarptautinės prekybos ir pramonės parodoje, kvietimas ir šiais metais dalyvauti su nuoširdžiu džiaugsmu negalėjo būti sutiktas.

Kas nepasitenkina tikrai pačiu Lietuvos atstovavimo faktui, kas Lietuvos atstovavimo, nuskurdinto iki tokio laipsnio, kada apie kokybę, apie deramą lygį nebegali būti jokios kalbos, dar neišmoko suvokti, -- tas pas pagrįstu rezervu žvelgė ir į šių metų kvietimą.

Pasklidus žiniui, jog ir šiemet kreiptasi į taip vadinamus Illinois valstybės Lietuvių prekybos rūmus su prašymu priimti Lietuvos paviljono organizavimo atsakomybę, pagrindas rezervui dar labiau sutvirtėjo: praėjusių metų paviljono organizavimas, jeigu žodis organizavimas šiuo atveju iš viso tinka, buvo pavestas minėtai iškilmingo vardo asmenių grupei. Tačiau šiemet prekybos rūmai, ar tai pajutę savo nesugebėjimą, ar staiga atgavę atsakomybės jausmą, kvietimo atsisakė.

Atsisakymo prisidėti prie parodos lietuviškosios dalies, pasirodo, būta visapusiško. Turtinčiausioji Chicagoje lietuvių grupė ("savas pas savus" ir "savas nuo savo") paviljonui paremti vargais negalais paskyrė dvidešimt devynis dolerius: dvidešimt penki doleriai prekybos rūmų vardu ir keturi doleriai asmeniškai surinkti Amerikos lietuvių bendruomenės Chicago apygardos pirmininko prekybos rūmų susirinkime. (Parašė ir vaizdingumai: draugiškas Zarasiškių klubas, klubas iš eilinių senosios kartos lietuvių, ne iš bankininkų, ne iš automobilių pirklių bei pardavėjų. Lietuvos paviljonui savo narių tarpe surinko virš keturiasdešimties. Šie žmonės, reikalui ištikus, turėtų neatsisakyti aukomis paremti ir pačių rūmų, kuriems, šiaip ar taip, Tarptautinės prekybos ir pramonės paroda daugiau kaip privalėtų sakyti, negu draugiškam Zarasiškių klubui).

Prekybos rūmams atsisakius organizuoti antrąjį iš eilės Lietuvos paviljoną, Lietuvos konsulas Chicagoje kreipėsi į Bendruomenės vietinės apygardos valdybą. Apygardos valdyba organizavo atsakomybę priėmė. Paviljono projektavimas bei tvarkymas teko tokiame darbe kompetetingam asmeniui — dailininkui Adolfui Valeškai.

Pasiruošimas Lietuvai atstovauti Tarptautinėje prekybos ir

pramonės parodoje nebuvo lengvas jau vien dėl to, kad mūsų sąlygose prisitaikyti prie faktiškai parodos pobūdžio tegalima vos apytiksliai. Lietuva tarptautinėje parodoje ir šiais metais neatstovaujama tuo, kas galėtų būti panašu į industrinius eksponatus. Paviljono tvarkytojas, išstatęs nemažai pritaikomojo meno darbų rado kompromisą, bet iš labai plačiai suprastų parodos paskirties rėmų neiškremtančių išėjį.

Praėjusių metų lietuvių pasirodymo nevalyviausias kuriozas — didžiulis, parodos aukštyje netelpas lietuviškų liaudies motyvų kryžius, šiemet jis nepakartotas. Bet mažųjų kuriozų kai kas, atrodo, labai pasigedo: Draugo dienraščio korespondentas pažymėjo girdėjęs apgalvestavimų, kad lietuviškam paviljone nebūta lietuviškos maldaknybės iš Sibiro; kitas Draugo korespondentui savo nuomonę reiškė asmuo Lietuvos paviljone dairėsi Chicago Vyties choro statytų operų, pavyzdžiui Fausto ir Carmen...

Lietuvos paviljono ruošos darbuose neišvengta ir mažiau linksmų prasilenkimų nuotakomis. Štai, Chicago bendruomenės valdybos paviljono reikalui sušaukta informaciniam susirinkime Amerikos lietuvių menininkų klubo pirmasis pirmininkas Zenonas Kolba, išklaupęs paviljono tvarkytojo informacinio žodžio, kuriame paminėta ir kai kurių dailininkų talka, nejuokais susirūpino, ar šių metų Lietuvos paviljonas nesudarys per daug reklamos talkininkų, pavyzdžiui -- Viktoro Petravičiaus, vardu. Zenonas Kolba, bene užmiršęs Kolbos darbus praėjusių metų paviljone, tuo būdu kvestionavo pačią Lietuvos pasirodymo esmę, tai yra reklamą, kurios juk ir siekiama išstatytais eksponatais, kaip visada neatjungiamais nuo jų eksponentų.

Prie šių kelių būdingų istorijėlių prirašius ir finansinius faktus, būtų įmanu atkurti paviljono ruošos ne visai linksma

ir ne visai šviesią atmosferą. Tik tenka džiaugtis, kad toji atmosfera neįsiskverbė Lietuvos paviljonui.

Lietuvai skirtas plotas ir šiais metais yra kuklus, maždaug dviejų šimtų kvadratinų pėdų. Ploto ribotumas, padiktavęs ir gana ribotas eksponatų išstatymo kombinacijos, savaime išskyrė Lietuvą iš kitų parodos dalyvių. Niekas neparduodantis Lietuvos paviljonas bendroje parodos apimtyje bazuojasi pritaikomojo meno eksponatais; teigiamai reprezentuojasi jų kokybe ir skoningu, galimybės išnaudojančiu bei jas pilnai jaučiančiu kulkumu. Nepretenzingas, iš anksto suplanuotas išdėstymas Lietuvos paviljoną daro estetiškai patrauklia miniatiūra žymiai didesnių paviljonų artimesnėje ir tolimesnėje kaimynystėje. Paviljone dalyvauja šie eksponantai: Juozas Bakis, Jurgis Daugvila, Bronė Jameikienė, Ada Korsakaitė, Viktoras Petravičius ir Adolfas Valeška.

Suminėty menininkų vardai skaitytojui turėtų pabrėžti momentą, bent mūsų pačių akyse ši lietuvių išėjimą į platesnę viešumą, atskiriant nuo visos eilės kitų Lietuvos reprezentacijos progų. Lietuvos paviljonas lietuvių kūrybinį pajėgumą demonstruoja ne tiek liaudies meno replikomis, kiek individualia kūryba. Jokių būdu principiniai nepasakydami prieš folklorą tenorime pastebėti, kad iki šiol, įvairioms progoms reprezentuojant Lietuvą, liaudies kūrybos replikos ar vergiškos imitacijos, užimdavo per daug neproporcingą vietą individo kūrėjo sąskaiton.

Reprezentavimasis tik liaudies menu, menu, kurio nestokoja ir labiausiai primityvi kultūra, iš dalies prisidėjo prie svetimtaučiuose gana įsišaknijusio neteisingo įsitikinimo lietuvių kūrybą tebeatstovaujant vos pirminę kultūrinio intereso fazę. Šių metų paviljono eksponatai ne tik padės išsklaidyti tąją klaidingą pažiūrą, bet ir pagrįsti mūsų mėgiamą teigimą apie lietuvių ir jo dvasios orientaciją Vakarais.

Orientacijos į Vakarais akcentas ir paviljono "per mažas" tiesiogis politiškas, reikia spėti, sudarys akstiną šių metų Lietuvos pasirodymo Tarptautinėje prekybos ir pramonės parodoje kritikai. Kritikai, įžūrinčiai politiškam kiekviename Lietuvos tragediją primenantame verkslenime ir tuo pačiu tragedijos dimensijas sumažinančiame pareiškime, nes tikrai tragedijai ašaros nėra būdingos. Televizijos ir komercinių melodramų "neišlepintam" žiūrovui, -- o daugumai tokių stebėtojų gali patraukti neprekybinė Lietuva, -- esamas paviljono sprendimas bei principas bus iškalbingesni už banalius, jau nebe žodžius antipropagandinius šūkius ar emblemas.

Niekas konkretaus nepasakant, šių šūkių ši kartą buvo atsisakyta ir parodos proga Amerikos lietuvių bendruomenės Chicago apygardos išleista leidinyje Lithuania. Leidinyje atspausių apybraižų Lietuva pristatyta, kaip tokiais atvejais praktiškiausia, labiausiai charakteringais ir, pagaliau viena sykį, daiktiškais brūkšniais. Kukli, nepretenzinga brošiūra, meniniai apipavidalinta Viktoro Petravičiaus, derinasi viso paviljono rimtumui, kultūringumui bei skoniui.

Už kultūringumą, už saiką, už skonį paviljono globėjai -- Lietuvos Respublikos konsulatui Chicagoje ir paviljono rengėjams bei dalyviams reikia pasakyti padėkos žodį. Atvirai šnekan, padėkos žodžio nusipelnė ir tie, kurie Lietuvos paviljono atžvilgiu užimta laikysena atvėrė tikrąjį savo veidą, šiaip jau dangstoma patriotinio, tik, deja, apskaituoto, rūpesčio šydu.

A. Audrius

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

VISI--DIDI IR MAŽI Į AŠTUNTAJĄ LIETUVIŲ DIENĄ

RENGIAMA LB Clevelando I-os ir II-os Apyl., Liepos 3 dieną NEURŲ SODYBOJE. Pradžia 12 val. Auka -- 1 dol., jaunimui 50 c., vaikams laisvas įėjimas.

Šiomis dienomis Clevelando moksleivių ateitininkų draugovė, gimnazijas baigusiems nariams, suruošė išleistuves. Abiturientai pažymėti žvaigždutėmis. Pirmoj eilėj sėdi: V. Kasparavičius, M. Gailiūšytė, * P. Stungys, I. Skardyte, * A. Idzelis, Užpakaly stovi: V. Eimutytė, R. Laniauskaitė, * D. Čyvaitė, K. Čyvas, G. Bačiulytė, R. Neimonaitė, S. Alšėnaitė, I. Degutytė, A. Daukantas, J. Oranaitė, * S. Alkaitis, * R. Sadauskas, V. Laniauskas, V. Degutis, D. Tamulionytė ir B. Pautienytė, V. Plidzinsko nuotrauka

Parengimų kalendorius

* LIEPOS 3 D. Lietuvių diena
Neuros ūkyje, rengiama Bendruomenės abiejų apylinkių.

* LIEPOS 10 D. Lietuvių Budžių valdybos ruožiama gegužinė.

* RUGPIŪČIO 14 D. Lietuvių Piliečių Klubo narių gegužinė
Shlapnic Grove parke prie Solon, Ohio.

* RUGSĖJO 10 D. Pilėnų Tunto skautams paremti pobūvis.
Rengia Tėvų Komitetas.

* RUGSĖJO 24 D. Dirvos 45 metų sukakties spaudos balius
Slovenian Auditorium.

* SPALIO 2 D. Neringos skautų tunto dešimtmečio iškilminga sueiga-vakaras.

* SPALIO 15 D. SLA 136 kuopos rengiamas Čiurliono Ansamblio pramoginio okteto koncertas.

AKRONE

* LIEPOS 3 D. Stanley Lucas sodyboje SLA 198-354 kuopos gegužinė.

* LIEPOS 24 D. Roma Park Amerikos Lietuvių Piliečių klubo gegužinė.

PARDUODAMA KAVINĖ-BARAS

Lietuviškoje aplinkumoje parduodama kavinė-baras, esanti Superior Ave. ir turinti D2, D3 ir D3A leidimus. Kreiptis:
EN 1-5131 (78)

PARDUODAMI NAMAI

Du vienos šeimos namai į pietus nuo Euclid Ave.

Pirmame 8 kambariai, gazo pečius, garažas, mažas įmokėjimas. Prašo \$12,200.

Antrame 7 kambariai, iš kurių vienas miegamasis 1-am aukšte, o trys — ant-rame. Vonia 2-ram aukšte ir tualetas 1-am. Gazo šildymas, garažas. Prašo \$16,500.

Dviejų šeimų mūras

Cleveland Hts., po 6 kambarius kiekvienam bute, garo šildymas, 2 automobilių garažas. Padarykite pasiūlymą.

J. Širvaitis
Wm. T. BYRNE
Real Estate

1535 Hayden Ave.
KE 1-4080 — Res.,
MU 1-6100 — office.
(75)

Dėmesio!

Visais apdraudos reikalais,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

Paulina
Mozuraitis-Bennett,
HI 2-4450

CLEVELANDE ir apylinkėse

* Adelė Brizgytė-Orientienė staiga mirė birželio 22 d. darbe, 1:20 val. dienos metu. Palaidota šeštadienį, birželio 25 d. iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios į Kalvarijos kapines. Velionė buvo 46 m. amžiaus. Be likusios šeimos, Clevelande gyvena broliai inž. Vytautas ir Bernardas su šeimomis, Kanadoje ir Lietuvoje seserys bei kiti artimieji.

* Tradicinę gegužinę, Kario žurnalui paremti, birželio 19 d. V. Apanių sodyboje surengė L. V. S. Ramovė Clevelando skyrius. Šiais metais gegužinė labai gerai pasisekė ir davė gražaus pelno. Į gegužinę atsilankė virš 200 žmonių. Gražioje gamtoje, geroje nuotaikoje, tvarkingai ir jaukiai praleista popietė. Suteikė visiems malonaus atsigavimimo, o Kario žurnalą gerokai parėmė.

Visiems ramovėnams, prisidėjusiems prie pravedimo ir surengimo gegužinės, o būtent — talkinusioms bufete, bei visoms ponoms bufetui aukojusioms, visai visuomenei už gausų atsilankymą ir parėmimą — taria nuoširdų aciu Ramovės valdyba.

* V. Klimaitis, mokėdamas metinę prenumeratą, įdavė ir \$5.00 auką.

* 108,000 svetimšalių yra Ohio valstijoje. Tai daviniai iš sausio mėn. vykdyto registravimosi. Iš viso JAV šiuo metu yra 2,948,973 svetimšaliai. Daugiausia jų yra Californijoje — 567,484. Po to eina New York — 553,703. Trečioji vietoj Texas su 237,514, ketvirtoji Illinois su 199,405.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

DIDELIS SPECIALUS IŠPARDAVIMAS

Nuo pirmadienio birželio 27 iki šeštadienio liepos 2, žemiausios kainos mieste

Sugardale mažų kaulų kumpis (14-16 lb.) — 59 c.
Pavelka 2 sv. dešrelių maišai — 89 c. vienas.
Spare ribs (liesos ir mėsingos) — 49 c. lb.
Pioneer storai piaustyti lašiniai — 2 sv. dėžė — 99c.

* Sealtest varškė — 27 c. kartonas.
Dideli balti kiaušiniai (Grade A) švieži — 45 c. tuz.

* Birds Eye piaustytos žemuogės (10 oz.) 4 už \$1.00

* Twins Popsicles — 6 pakelis — 19 c.

Shurefine išpardavimas

Shurefine salad dressing — 39 c. kvorta.
Shurefine tuna (gabalais, šviesi mėse) 4 už \$1.00.
Shurefine kondensuotas pienas — 4 už 55 c.
Shurefine Pork & beans — 5 už 19 c.
Shurefine degtukai — 2 kartonai už 29 c.
Shurefresh margarinas — 2 sv. 29 c.
Shurefresh Saltine crackers — 1 sv. dėžė 19 c.
Shurefresh sandwich cookies — 1 1/4 lb. 29 c.

* Maxwell House kava — 1 lb. dėžė 69 c.
Gold Medal miltai — 5 lb. 47 c.

* WATER MELONS (dideli 20 lbs.) — 59 c.

* Mes taip pat turime lietuviškų sūrų ir lietuviškos duonos. Pabandykite mūsų šviežias ir rūkytas dešras.

* Taupykite Super Valu kuponus, randamus Cleveland Press kiekvieną trečiądienį ir Cleveland Plain Dealer kiekvieną ketvirtadienį. Iškirpkite juos ir atneškite, kad gautumėt daugiau sutaupų.

STANDARD SUPER VALU FOOD MARKET

Edward Plawisek, vedėjas

854 East 185th Street

IV 1-5686

Detroito skautų jubiliejinėje parodoje lietuvių skautų paviljonas laimėjo pirmąją vietą. Nuotraukoj skautai ir jų rėmėjai prisidėjo prie šio paviljono įrengimo. Iš kairės: Algis Zapareckas, Jurgis Baublys, Viktoras Veselka, Algis Jokubaitis ir turtininkas Vladas Pauža.
J. Gaižučio nuotrauka

Best Wishes to Our Friends and Patrons

ALLIED ELECTRIC SEWER CLEANING COMPANY

R. P. Herschman Prop.

ROTO - ROOTER SERVICE

West Side
12910 Detroit Ave
AC 6-4500

East Side
12824 Superior Ave
MU 1-7722

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR

• Vokietijos Lietuvių Bendruomenės apylinkių, seniūnijų pirmininkų ir seniūnų suvažiavimas įvyks liepos 30 ir 31 d. Vasario 16 Gimnazijoje.

• Lituanistikos semestras šią vasarą Fordhamo Universitete neveiks. Teužsirašė tik 14 klausytojų, o buvo reikalaujama 25.

• Dr. Gedimino Čeko su-tuoktuvės su Aldona Noa-kaite įvyks liepos 3 d. Ap-reiškinio par. bažnyčioje, Brooklyne. Vestuvių vaišės bus Vyt. Belecko svetainėje.

• Į naują Lietuvių Dantų Gydytojų Draugiją New Yorke išrinktos: Dr. J. Snieškienė, dr. R. Saldaitienė ir dr. J. Vytuvienė.

• J. Kaminskas "Keleivyje paskelbė pareiškimą, kuriame sako, kad nutraukia to-limesnį bendradarbiavimą "Darbe", kol jo redakcija ideologiškai nesusitvarkys. Tai vis Alg. Šalčiaus at-spausto rašinio atgarsiai.

• Dr. Ed. ir Marijos Janso-nų Lietuviška Vasarvietės vila AUDRONĖ, esanti Cape Cod kurorte, yra ap-supta pušų parko ir yra prie pat Atlanto jūros privataus paplūdimio jau atidaryta ir priima svečius vasarajimui.

Ivestas naujas telefonas: Osterville Garden 8-8425. Dėl informacijų rašyti AU-DRONĖ — JANSONAS, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

Smuikininkė Brigita Pumpolytė dėkoja

Atleiskite už mano ilgą ty-lėjimą, nes mokslo metų už-baigimo egzaminai pareikalavo daug laiko.

Dirvos rengiami talentų kon-kursai yra puiki proga jaunoms meno jėgoms pasireikšti. Ačiū visiems už moralinę paramą ir padėjimą toliau dirbti. Pir-mieji žingsniai visiems nelengvi.

Mano nuoširdi padėka konkur-so sprendėjams, remėjams ir vi-sai visuomenei, taip gausiai ta-me vakare dalyvavusiai. Nuošir-dus ačiū Philadelphia Tauti-nės Sąjungos skyriaus valdy-bai ir jos pirmininkui J. Če-sonui, mane parėmusiems mo-raliniai ir materialiniai. Ypa-tinga padėka Jums, p. Gaidžiū-nai, už pakvietimą šiame kon-kurse dalyvauti.

Jūsų

Brigita Pumpolytė,
Philadelphia

PADĖKA

Reiškiamo padėką visiems artimiems ir pažįstamiems, palydėjusiems mūsų bran-gų vyra ir Tėvelį a. a. inž. KAZI RIMKŲ į amžiną po-ilsio vietą, bei mus užjautu-siems gilioje skausmo va-landoje.

Liusė, Algis ir Daiva Rimkai

LIETUVIŲ DIENA BRAZILIJoje

Šiomet rengiama 35 metų imigracijos sukakčiai pami-nėti Brazilijoje, S. Paulo mieste. Rengia Liet. Ben-druomenės Taryba. Įvyks rugpiučio 13, 14 ir 16 die-nomis. Šia švente bus su-jungtos kasmet švenčiama Išeivio Diena — Dariaus ir Girėno paminėjimas ir Žal-girio mūšio 550 metų su-kaktis. Programa jau nu-matyta. Rugp. 13 d. susipa-žinimas su atvykusiais at-stovais bei svečiais. Susipa-žinime bus svarstomi lietu-viškos veiklos reikalai. Rug-piučio 14 d., sekmadienį ry-te S. Paulo katedroje pa-maldos, o vakare iškilmin-gas posėdis su atitinkama programa. Rugp. 15 d. nu-matyta skirti sportui.

K. AMBROZEVIČIUS, Bra-zilijoje lietuvių kolonijoje popu-liausias dainininkas.

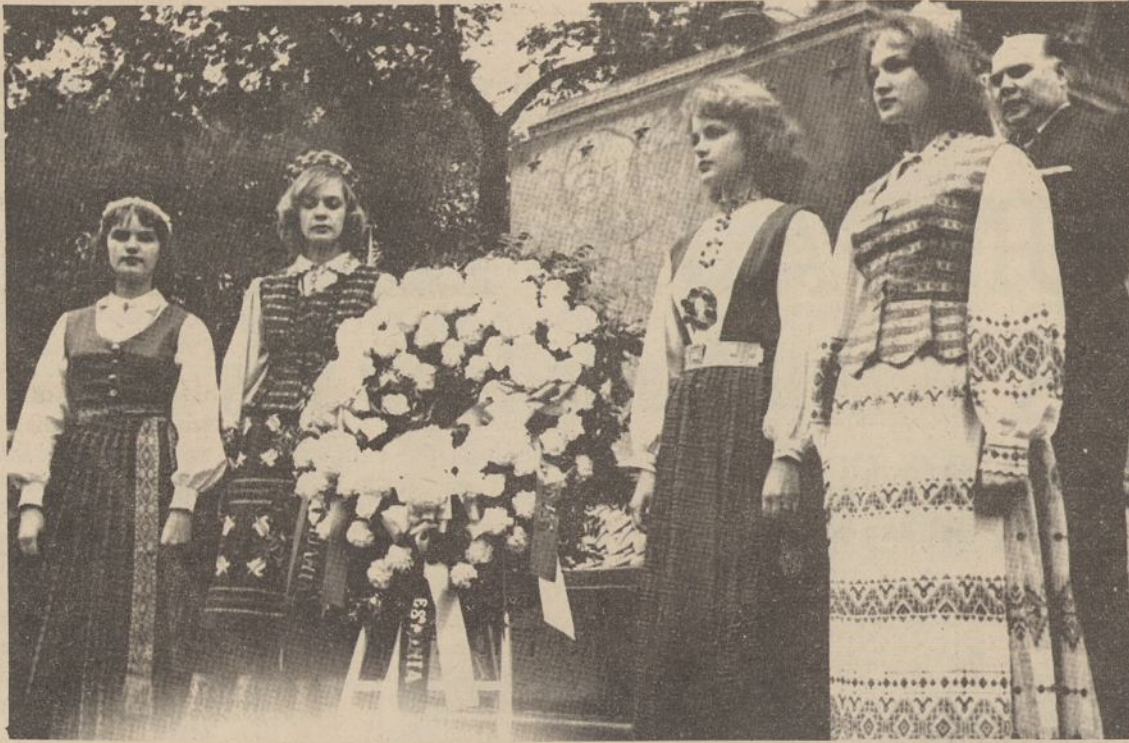
Brazilijos Lietuvių Ben-druomenės Tarybos nariais šiuo metu yra: kun. J. Šeš-kevičius, kan. P. Ragažinskas, J. Baužys, Alf. Žibas, M. Remenčienė, J. Matelio-nis, Dr. El. Draugelis, St. Remenčius, H. Mošinskienė, J. Jodelis, Magd. Vinkšnaitienė, St. Jurevičius, St. Vancevičius, Vyg. Navic-kas, J. Valavičius, Z. Bače-lis, J. Bratkauskas, Henrik. Valavičius, J. Karpavičius, B. Tūbelis ir L. Mitulius.

• Atsiųsta paminėti Knygų Lentinos Nr. 3 (117). Tai 1960 metų gegužės-birželio mėnesių numeris. Redaguoja A. Ružancovas. Leidžia Vyt. Saulius.

Maistas, vaistai ir kiti dalykai siunčiami į Rusiją ir visus kitus anapus gele-žinės uždangos kraštus.

A. Montwill
22, Coulson Ave. (Rathgar)
Dublin, Ireland

(75)

Lietuvių, latvių ir estų merginos, padėjusios vainiką prie Lincolno paminklo Chicagoje, birželio įvykių minėjimo proga. Antra iš kairės stovi Gražina Paukštytė, ketvirta — Izola Bendoraitytė, Kalba latvis dr. V. Landman.

CHICAGOS VISUOMENĖS DEMONSTRACIJA PRIEŠ PABALTIOJŲ UŽGROBIMĄ

Lietuvos, Latvijos ir Es-tijos 20 metų pavergimo su-kaktį jautriai paminėjo Chicago visuomenė savo susirinkimuose ir demons-tracijose prieš šių kraštų okupantą.

Chicago lietuviai birže-lio 11 d., Jaunimo centre, savo susirinkime išreiškė protestą prieš Lietuvos okupaciją ir lietuvių tautos naikinimą.

Pabaltiečių Komitetas Chicagoje, birželio 18 d., su-ruošė prie Lincolno pamink-lo bendrą trijų tautų de-monstraciją pasmerkti mui Baltijos kraštų okupantą. D e m o n s t r a c i j o j e d a l y v a v o lietuviai, latviai ir estai su vėliavomis ir plakatais, rei-kaudami Pabaltijo valsty-bėms grąžinti nepriklauso-mybę ir laisvę. Kalbas pa-sakė Lietuvos konsulas Chi-cagoje Dr. P. Daužvardis ir latvių bei estų atstovai. Į protesto demonstraciją bu-vo pakviesta Chicago laik-raščių, televizijos ir radijo stočių reporteriai.

Malonu pažymėti, kad, šia proga Illinois gubernato-rus W. Stratton buvo pa-skelbęs nuo birželio 12 iki 19 d. Pabaltiečių savaitę, tuo primindamas visiems

Illinois gyventojam Balti-jos kraštų tragediją.

Liūdna Baltijos kraštų dvidešimtmečio užgrobimo

sukaktis atitinkamai buvo paminėta ir vedamose lietu-vių, latvių ir estų radijo va-landose bei spaudoje. J. K.

DAR VIENA NAUJA ŠAULIŠKA ŠEIMA CHICAGOJE

Chicago šaulių meno kuopelės vadovas J. Petrauskas jauniems Sigitai ir Zenonui Urbanams įteikia šaulišką dovaną.

J. Ulevičiaus nuotrauka

Gegužės 28 d. kun. Patla-ba, Sv. Antano bažnyčioje, Ciceroj, šv. mišių metu, gie-dant tos parapijos chorui, suteikė moterystės sakra-mentą Chicago Vyt. Didž. šaulių kuopos tautinių šo-kių grupės šokėjams Sigi-tai Snabaitei ir Zenonui Ur-bonui.

Liet. Auditorijos didžio-joj salėj įvyko šauni vestu-vinė puota, kurioje dalyva-vo per 200 svečių. Jaunieji, orkestrui grojant maršą ir svečiams pritariant rankų plojimu, jų tėvelių buvo su-tikti su duona ir vynu. Šau-liui kun. Sugintui sukalbė-jus maldą, prasidėjo vaišės, kalbos, sveikinimai, dainos ir šokiai. Pažymėtina, kad visas šauliškas jaunimas, susigrupavęs prie vieno sta-lo, be paliovos linksmino sa-vo draugus jaunavedžius ir

svečius lietuviškomis daino-mis.

Jaunuosius sveikino ir įteikė po dovaną kuopos valdybos vardu Vl. Išganai-tis, o meno kuopelės var-du J. Petrauskas.

Pradėtas šaudymo mokymas

Kuopa turi įsigyjęsi ke-letą naujų sportiniam šau-

BROCKTON

Brocktono Dariaus ir Girėno vardo bakūžės atidarymas

Šiais metais Brockton Fair paroda įvyks liepos mėn. 2-10 dienomis.

Lietuvių bakūžės atida-rymas įvyks liepos 3 d. (sekmadienį), 3 val. po pie-tų. Bus įdomi programa: prakalbos, tautiniai šokiai ir kt.

Tautinius šokius šoks Bostono šokių grupė, vado-vaujama p. Ivaskienės. Prie bakūžės veiks lietuviška virtuvė. Bakūžėje rengiama lietuvių liaudies meno pa-rodėlė.

Bakūžę paprastai aplanko tūkstančiai amerikiečių. Su-važiuoja ir daug lietuvių iš plačios apylinkės.

dymui šautuvėlių, kuriais iki šiol dėl nesurastos mies-te tinkamos šaudymui vie-tos, mažai buvo pasinaudo-ta. Tačiau šiuo metu, sura-dus už Chicago tinkamą aikštę, šaudymo mokymas pradėtas. Jis bus tęsiamas iki numatytų rudens šaudy-mo varžybų su kitais šaulių vienetais. Sportu ir šaudy-mu pavesta rūpintis valdy-bos nariui J. Ulevičiui.

Vasaros darbai

Šaulių kuopa intensyviai ruošiasi liepos 17 d. Žalgirio mūšio 550 m. sukakties ir Dariaus-Girėno skridimo į Lietuvą iškilnėms. Šauliai, jausdami pareigą dalyvauti parade, pasižadėjo tai die-nai sugrįžti Chicagon net iš trumpalaikių atostogų.

Meno kuopelės vaidinto-jai, su rež. akt. A. Brinka, yra taip pat pasiryžę per vasarą pradėti repetuoti naują veiklą "Naktigoni-niai", parašytą rašyt. A. Valentino.

Šaulių parama kitiems

Šaulių kuopos naujoji valdyba savo paskutiniuose posėdžiuose yra paskyrusi iš kuopos išdo piniginę au-ką Žalgirio mūšio ir Da-riaus-Girėno skridimo ko-mitetui — \$10.00, Pedago-giniam Lituan. Institutui — \$20.00, Tarpt. Prekybos ir Pramonės parodos rengi-mui \$10.00, Altui — \$10.00 ir maisto siuntinėliams buv. šaulių šeimoms Lietuvoje \$25.00. V. A.

Laisvalaikio Chicago šauliai ir šaulės praktikuojausi rudens šau-dymo varžyboms. Atsigulusios šauda L. Zabukaitė ir G. Atkočaitytė. Sėdi kairėje: A. Atkočaitis ir St. Dunaitis. Stovi: V. Ramonai-tis, instr. V. Lazauskas, iš Lietuvos atvykęs T. Leonas ir Vl. Sudmālis.

J. Ulevičiaus nuotrauka

Mielą bičiulį

Inž. ZENONĄ REKAŠIŲ

sukūrusį šeimos židinį su Aldona Da-mašiūte, nuoširdžiai sveikina ir linki laimės

E. V. Kasniūnai

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto per-siuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.